

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 536/2011-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 13. decembra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť P. K., K., v súčasnosti bytom P., Č., zastúpeného advokátkou JUDr. M. H., K., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkami Okresného súdu Košice II sp. zn. 23 P 92/2009 z 18. októbra 2009 a Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 8 CoP 343/2010 z 15. decembra 2010, ako aj uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 39/2011 z 26. júla 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 31. októbra 2011 faxom a 3. novembra 2011 poštou doručená sťažnosť P. K. (ďalej len

„sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkami Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 23 P 92/2009 z 18. októbra 2009 a Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 8 CoP 343/2010 z 15. decembra 2010, ako aj uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Cdo 39/2011 z 26. júla 2011.

Zo sťažnosti vyplýva, že „Okresný súd Košice II... rozsudkom zo dňa 9. 10. 2007 rozviedol manželstvo sťažovateľa a odporkyne... v konaní vedenom pod spisovou značkou 19 C/194/2004. V tomto konaní zaviazal otca prispievať na výživu maloletých detí P. a M... 18 000 Sk mesačne na M. a 12 000 Sk na maloletú P. Voči tomuto rozsudku podal odvolanie sťažovateľ. Krajský súd... vo svojom rozhodnutí 7 CoP/76/2008 zo dňa 13. 10. 2008 zmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa, tak že zmenil výrok o výživnom tak, že sťažovateľ je povinný prispievať na výživu maloletých detí P. a M. sumou 10 000 Sk mesačne na M. a 7 000 Sk na maloletú P.

Sťažovateľ 9. 4. 2009 podal návrh na zníženie výživného a žiadal, aby bol predmetný rozsudok Krajského súdu... 7 CoP/76/2008 zo dňa 13. 10. 2008 zmenený a aby bol zaviazaný prispievať na každé dieťa čiastkou 25 Eur mesačne do budúcnosti.

Okresný súd Košice II tento návrh dňa 28. 10. 2009 pod spisovou značkou 23 P/92/2009 zamietol. Voči tomuto sa sťažovateľ odvolal a jeho odvolanie bolo Krajským súdom v Košiciach zamietnuté dňa 15. 12. 2010 v konaní pod spisovou značkou 8 CoP/343/2010. Tento rozsudok bol sťažovateľovi doručený dňa 11. 1. 2011.

V konaní 19 C/194/2004 bola žalobcom podaná námietka zaujatosti všetkých sudcov sediacych v tej istej budove ako sídli Okresný súd Košice II, nakoľko žalovaná v predmetnom konaní je blízkym rodinným príslušníkom (sestrou) sudcu Okresného súdu Košice I. O tejto námietke zaujatosti rozhodoval Krajský súd v Košiciach, pričom:

- rozhodol len o vylúčení/nevylúčení sudcov Okresného súdu Košice II, pričom sa vôbec nezaoberal námietkou zaujatosti voči sudcom ostatných košických súdov...*

V tejto veci podal sťažovateľ dovolanie na Najvyšší súd..., ktoré bolo odmietnuté Uznesením 1 Cdo 39/2011 zo dňa 26. 7. 2011. Toto bolo sťažovateľovi doručené dňa

31. 8. 2011. Toto považoval za procesné neprípustné z dôvodov, že o námietke zaujatosti sudcov Okresného súdu Košice II rozhodoval Krajský súd v Košiciach v konaní 15 NcC 72/2004 a ohľadom vylúčenia senátu 7CoP Krajského súdu v Košiciach rozhodoval Najvyšší súd SR pod sp. značkou 4 Nc 21/2006. Neobstojí teda podľa Najvyššieho súdu SR námietka sťažovateľa, že námietkou zaujatosti sa odvolací, resp. dovolací súd nezaoberal. “.

V danej súvislosti sťažovateľ poukazuje na § 15 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) a tiež na to, že „V predmetnom konaní však nijaký sudca Krajského súdu v Košiciach ani väčšina sudcov Okresného súdu Košice II nikomu neoznámili svoju zaujatosť“, a uvádza, že „V konaní o zníženie výživného vedenom na Okresnom súde Košice II pod spisovou značkou 23 P/92/2009, potvrdenom Krajským súdom v Košiciach v konaní 8 CoP/343/2010 už žalobca opätovne zaujatosť konajúceho súdu nenamietal, nakoľko mal za to, že sa jedná o zmenu predmetného rozsudku Okresného súdu Košice II 19C/194/2004 v spojení s rozsudkom Krajského súdu 7 CoP/76/2008. Dospel teda k záveru, že by bolo neúčelné namietat’ opätovne zaujatosť...“

K zmene okolností spôsobujúcich zaujatosť tak okresných súdov ako aj Krajského súdu v Košiciach však stále nedošlo, naopak žalobca má indície o úzkom tak osobnom a finančnom rodinnom ako aj priateľskom prepojení, ktoré sa v danej veci týka tak Okresných súdov Košice ako aj Krajského súdu v Košiciach. Následkom týchto skutočností tak prvostupňový ako aj druhostupňový súd rozhodli v danej veci tak, že nedostatočne zistili skutkový stav, a na základe vykonaných dôkazov dospeli k nesprávnym skutkovým zisteniam.

Krajský súd v Košiciach v konaní 8 CoP/343/2010 rozhodol o odvolaní žalobcu voči Rozsudku Okresného súdu Košice II 23P 92/2009 bez nariadenia pojednávania.. “.

V danom prípade sťažovateľ príkladmo cituje judikatúru ústavného súdu aj Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá sa týka otázok nestrannosti sudcov, a poukazuje aj na to, že «V procesnom postupe súdu absentuje aj ďalší princíp, spravodlivého súdneho konania, t.j. princíp „rovnosti zbraní“. Tento princíp vyžaduje, aby každej zo strán sporu bola súdom daná rozumná príležitosť predložiť svoju záležitosť za podmienok, ktoré ju nepostavia do nevýhodnejšej pozície voči druhej strane.

Ani na vyššie uvedené skutočnosti súd neprihliadol a napriek všetkým princípom právneho štátu a právnej istoty bez podstatnejšieho a hlbšieho odôvodnenia rozhodol v neprospech sťažovateľa...

V napadnutých rozhodnutiach Okresného súdu Košice II ako aj Krajského súdu v Košiciach sa súd v odôvodnení nijako nevysporiadal so skutočnosťou a neodôvodnil, prečo zmenu majetkových pomerov na strane otca považuje za účelovú a nie trvalú. Nakoľko uvedené pomery u sťažovateľa stále trvajú, jedná sa zjavne o trvalú zmenu pomerov. Avšak ani prvostupňový ani druhostupňový súd svoj záver neodôvodnil. Druhostupňový súd vo svojom odôvodnení taktiež uvádza, že dieťa, ktorého rodičia spolu nežijú má nárok na takú životnú úroveň, ako keby spolužitie rodičov existovalo. Avšak už nijakým spôsobom neodôvodnil záver, že keby rodičia maloletých detí spolu žili, ich životná úroveň by bola na úrovni priznaného výživného, nakoľko životná úroveň sťažovateľa je nižšia ako predpokladá priznané výživné. Prvostupňový súd ďalej nijako neodôvodnil ako dospel k záveru, že byt na ... v P. mohol otec prenajať iným osobám na bývanie a získať z toho príjem. Takýto záver súdu je nedostatočne odôvodnený. Takisto ani prvostupňový súd nijako neodôvodnil, ako dospel k záveru, že otec sa dobrovoľne vzdal príjmu. Odôvodnenie prvostupňového aj druhostupňového súdu je plné hypotetických úvah a nie dostatočného odôvodnenia a vyhodnotenia reálne zisteného skutkového stavu.

Všetky vyššie uvedené dôvody dokazujú, že konajúci súd sa v takom prípade nemohol účastníkovi konania javiť ako nestranný.

Nakoľko exekúcia na majetok sťažovateľa, ktorá je vedená na základe právoplatného a vykonateľného rozsudku Krajského súdu v Košiciach 8 CoP/343/2010 zo dňa 15.12.2010 ako súdu odvolacieho a Okresného súdu Košice II č. 23 P/92/2009 zo dňa 28.10.2009 ako súdu prvostupňového by znamenali pre sťažovateľa veľkú ujmu, keď by nemohol uspokojovať svoje základné životné potreby, navrhuje sťažovateľ aby Ústavný súd odložil vykonateľnosť rozsudku Krajského súdu v Košiciach 8 CoP/343/2010 zo dňa 15.12.2010 ako súdu odvolacieho a Okresného súdu Košice II č. 23 P/92/2009 zo dňa 28.10.2009 ako súdu prvostupňového».

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom rozhodol takto:

„1. Základné právo na súdnu a inú právnu ochranu upravené v čl. 46 ods. 1 Ústavy..., základné právo na spravodlivé súdne konanie upravené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru... P. K. postupom a rozsudkom Krajského súdu v Košiciach 8 CoP/343/2010 zo dňa 15.12.2010 ako súdu odvolacieho a Okresného súdu Košice II 23 P/92/2009 zo dňa 28.10.2009 ako súdu prvostupňového ako aj Uznesením Najvyššieho súdu SR 1 Cdo 39/2011 zo dňa 26.7.2011 ako súdu dovolacieho boli porušené.

2. Rozsudok Krajského súdu... pod č. k. 8 CoP/343/2010 zo dňa 15.12.2010 sa v časti, v ktorej potvrdzuje rozsudok Okresného súdu Košice II 23 P/92/2009 zo dňa 28.10.2009 zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie a rozhodnutie.

3. P. K. priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 1 000,-Eur, ktoré je mu Krajský súd v Košiciach povinný zaplatiť do dvoch mesiacov...

4. P. K. priznáva náhradu trov konania podľa dodatočného vyčíslenia ktoré je Krajský súd v Košiciach povinný uhradiť na účet právneho zástupcu do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

V rámci prípravy predbežného prerokovania si ústavný súd vyžiadal spis okresného súdu, pretože sťažovateľ nepredložil k sťažnosti namietané rozhodnutie najvyššieho súdu ako dôkaz [§ 20 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) (citované rozsudky okresného súdu a krajského súdu predložil v konaní vedenom pod sp. zn. I. ÚS 138/2011)].

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať iba tými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podstatou námietok sťažovateľa je nesprávne právne a skutkové posúdenie v jeho rodinnoprávnej veci (zníženie príspevku na výživu maloletých detí), ktoré malo za následok nesprávne rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu a tiež najvyššieho súdu z hľadiska rešpektovania jeho práva na súdnu právnu ochranu (resp. práva na spravodlivý proces).

1. Sťažovateľ v časti sťažnosti najprv namietal, že k porušeniu uvedených práv malo dôjsť rozsudkom okresného súdu sp. zn. 23 P 92/2009 z 18. októbra 2009, ktorým bol zamietnutý jeho návrh na zníženie výživného.

Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré v občianskom súdnom konaní sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity

právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

K tej časti sťažnosti, v ktorej sťažovateľ navrhol vyslovenie porušenia označených základných práv rozsudkom okresného súdu, ústavný súd uvádza, že z čl. 127 ods. 1 ústavy preň vyplýva povinnosť dôsledného uplatňovania princípu subsidiarity. Tento princíp vylučuje právomoc ústavného súdu na poskytovanie ochrany tam uvedeným základným a iným právam sťažovateľa v prípade, ak ochranu poskytuje iný súd. Proti rozsudku okresného súdu, ktorým zamietol jeho návrh na zníženie výživného, mal sťažovateľ právo podať odvolanie ako riadny opravný prostriedok, a teda ochranu ním označeným základným právam poskytoval krajský súd pri preskúmaní prvostupňového rozsudku na základe podaného odvolania. Ústavný súd preto v tejto časti musel sťažnosť sťažovateľa odmietnuť pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

2. Tú časť sťažnosti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom a rozsudkom krajského súdu, odmietol ústavný súd ako zjavne neopodstatnenú.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu k porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru by došlo vtedy, ak by komukoľvek bola odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, predovšetkým ak by všeobecný súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu fyzickej osoby alebo právnickej osoby (II. ÚS 8/01) vrátane návrhu o námietke zaujatosti alebo v prípade opravných konaní by všeobecný súd odmietol opravný prostriedok, alebo zastavil o ňom konanie bez toho, aby ho meritórne preskúmal a rozhodol o ňom

v spojitosti s napadnutým súdnym rozhodnutím (IV. ÚS 279/05, IV. ÚS 337/04, II. ÚS 98/06).

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Ústavný súd preskúmal sťažnosť spolu s napadnutým rozsudkom v rozsahu svojej právomoci danej mu ústavou, t. j. z pozície nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy), ktorý nie je ďalšou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva, a ako taký nie je oprávnený zasahovať do rozhodovacej právomoci všeobecných súdov, iba za predpokladu, že by nepostupovali v súlade s ústavnoprávnymi princípmi spravodlivého procesu obsiahnutými v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy. Vzhľadom na to ústavný súd posúdil namietaný rozsudok z toho hľadiska, či skutkové zistenia, ku ktorým krajský súd dospel, majú dostatočnú a racionálnu základňu a či prijaté právne závery nie sú s nimi v extrémnom nesúlade. Zaoberal sa aj tým, či podaný výklad je ústavne konformný, resp. naopak, či ho nemožno kvalifikovať ako svojvoľný.

Podľa názoru ústavného súdu odôvodnenie rozsudku krajského súdu spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 OSP) a nevykazuje znaky arbitrárnosti. Krajský súd najprv rekapituloval skutkový stav veci a právne závery okresného súdu, ktoré ho viedli k zamietnutiu návrhu na zníženie výživného, ďalej uviedol podstatné odvolacie námietky sťažovateľa a jeho dôvody na zmenu rozhodnutia okresného súdu, a potom svoje právne

závery odôvodnil jasným a zrozumiteľným spôsobom na s. 2 až 4, hoci sťažovateľ má iný pohľad na rozhodnutie krajského súdu.

Ústavný súd po oboznámení sa s napadnutým rozsudkom krajského súdu konštatuje, že namietané konanie nevykazuje žiadne znaky pochybení procesného charakteru a ani výklad a interpretáciu príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku a zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“), ktorý krajský súd zvolil, nemožno považovať za arbitrárny alebo popierajúci základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie.

Určenie výšky výživného na maloleté deti po rozvode prislúcha iba všeobecnému súdu, ktorý je pri rozhodovaní viazaný zákonom o rodine, a rozhodovanie o výživnom a najmä skúmanie pomerov povinného rodiča nie je vždy mechanické a súdu umožňuje odchyliť sa od povinných rodičom preukazovaných skutočností, prípadne tieto nezohľadniť (napr. § 62 ods. 5 a § 63 ods. 1 a 2 zákona o rodine). Takto postupovali všeobecné sudy aj v právnej veci sťažovateľa, pričom skutočnosť, že on sám sa s ich právnym názorom nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť ich právny názor svojím vlastným (m. m. II. ÚS 134/09, I. ÚS 417/08). Všeobecné sudy sa dostatočne zaoberali odvolacími námietkami sťažovateľa (príjmové a majetkové pomery, schopnosti a možnosti) a vyhodnotili ich spôsobom, ktorý zodpovedá zákonným požiadavkám na odôvodnenie rozsudku (§ 157 ods. 2 OSP).

Ústavný súd preto konštatuje, že nezistil v tejto súvislosti dôvod, ktorý by signalizoval možnosť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie vysloviť, že ním došlo k porušeniu jeho základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie (navyše, ak sťažovateľ v odôvodnení sťažnosti na s. 11 namietal porušenie svojho práva na „*riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru ...*“).

3. Sťažovateľ vo svojej sťažnosti tiež namietal okrem iného aj porušenie svojho práva na verejné prejednanie veci podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (rovnosť zbraní a kontradiktórnosť konania) napadnutým postupom a rozsudkom krajského súdu hlavne z dôvodu, že sa neuskutočnilo verejné zasadnutie senátu krajského súdu, pričom on výslovne v odvolaní uviedol, že okresný súd nezistil riadne skutkový stav veci.

Podľa § 214 ods. 1 OSP na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie vždy, ak a) je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b) súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojednávania, c) to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

Podľa § 214 ods. 2 OSP v ostatných prípadoch možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania.

Z § 214 OSP vyplýva, že základnou formou konania o odvolaní je konanie bez pojednávania. S pojednávaním koná odvolací súd len za predpokladu, že odvolanie je podané proti rozhodnutiu vo veci samej, a to vždy, ak je splnený jeden z procesných predpokladov stanovených v § 214 ods. 2 písm. a) až písm. c) OSP. Keďže ani jeden z uvedených procesných predpokladov na nariadenie verejného pojednávania nebol podľa názoru krajského súdu naplnený, o odvolaní sťažovateľa bolo rozhodnuté na neverejnom pojednávaní.

Z tohto pohľadu preto ústavný súd nenachádza bezprostrednú príčinnú súvislosť medzi napadnutým postupom a rozsudkom krajského súdu, proti ktorému sťažnosť smeruje, a namietaným porušením jeho práva na spravodlivé verejné prejednanie jeho veci podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

4. Ústavný súd takisto nezistil žiadnu príčinnú súvislosť medzi tvrdením sťažovateľa, že rozsudkom a postupom krajského súdu v namietanom konaní uvedenom v petite jeho sťažnosti došlo k porušeniu jeho základného práva na nestranný súd.

K dôležitým prvkom právnej ochrany zaručenej čl. 46 ods. 1 ústavy patrí právo na rozhodnutie veci nestranným sudcom, ktoré je implikované v záruke nestrannosti súdu.

Základné právo na prerokovanie a rozhodnutie veci nestranným súdom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je v občianskom súdnom konaní zabezpečované inštitútom vylúčenia sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodovania predmetnej veci pre jeho zaujatosť [§ 12 až § 16 OSP a obsahom základného práva na prerokovanie veci pred nestranným súdom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je povinnosť súdu vyhovieť návrhu oprávnených osôb (ani samotného sudcu, ktorý podal takýto návrh podľa § 15 ods. 1 OSP, resp. účastníka súdneho konania, ktorý podal návrh podľa § 15a ods. 1 OSP) a vylúčiť nimi označeného sudcu(-ov) z ďalšieho prerokovania a rozhodovania veci pre zaujatosť. Obsahom základného práva na prerokovanie veci nestranným súdom je len povinnosť súdu prerokovať každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prerokovania a rozhodnutia veci pre zaujatosť a rozhodnúť o ňom (m. m. IV. ÚS 23/2011).

Tu je potrebné na úvod uviesť, že sťažovateľ v konaní o zníženie výživného, ktoré je predmetom sťažnosti, nepodal námietku zaujatosti sudcov okresného súdu (ani krajského súdu), čo vyplýva z obsahu spisu okresného súdu sp. zn. 23 P 92/2009 (napr. zo zápisnice z pojednávania na č. l. 48, na ktorom bol vyhlásený rozsudok okresného súdu sp. zn. 23 P 92/2009 z 28. októbra 2009), hoci účastníkom bolo dané poučenie o možnosti namietať osobu sudcu, teda jeho námietka je zjavne nedôvodná (návrh na vylúčenie sudcov okresného súdu, resp. senátu krajského súdu podal sťažovateľ pôvodne iba v súvislosti s konaním vedeným pod sp. zn. 19 C/194/2004, pričom o jeho návrhoch na vylúčenie sudcov okresného súdu a sudcov senátu krajského súdu riadne rozhodol najvyšší súd tak, že sudcov všeobecných súdov z predmetného konania sp. zn. 19 C/194/2004 nevylúčil). Ústavný súd preto aj v tejto časti sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

5. Napokon sa ústavný súd zaoberal uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 39/2011 z 26. júla 2011, ktorý rozhodoval o dovolaciach dôvodoch sťažovateľa podľa § 237 písm. f) a g) OSP (odvolací súd nenariadil vo veci pojednávanie

a vo veci rozhodovali sudcovia, ktorých vylúčenie navrhol z dôvodu zaujatosti) tak, že odmietol dovolanie sťažovateľa ako neprípustné.

Bez toho, aby ústavný súd podrobne opisoval odôvodnenie napádaného uznesenia najvyššieho súdu, po preskúmaní jeho záverov na s. 5 až 7 hodnotí namietané uznesenie najvyššieho súdu ako jasné, vyčerpávajúce a zrozumiteľné, pretože dalo odpoveď na podstatné námietky sťažovateľa a ako také zodpovedá obsahu základného práva na súdnu ochranu zakotveného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Najvyšší súd konštatoval, že odvolací súd postupoval v súlade so zákonom (Občiansky súdny poriadok) a podľa neho v danom prípade nedošlo k chybnému procesnému postupu súdu, ktorým by sa sťažovateľovi znemožnila realizácia jeho procesných práv priznaných mu v občianskom súdnom konaní pre účely obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov v zmysle § 237 písm. f) a g) OSP.

V tejto súvislosti je potrebné dodať, že otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je otázkou zákonnosti a jej riešenie samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa (mutatis mutandis napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010).

Z tohto dôvodu sťažnosť sťažovateľa ústavný súd odmietol aj v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku z dôvodov uvedených v odôvodnení tohto rozhodnutia neprichádzalo už do úvahy rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa uplatnených v jeho sťažnosti (napr. návrhom na odklad vykonateľnosti rozhodnutia a podobne).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. decembra 2011